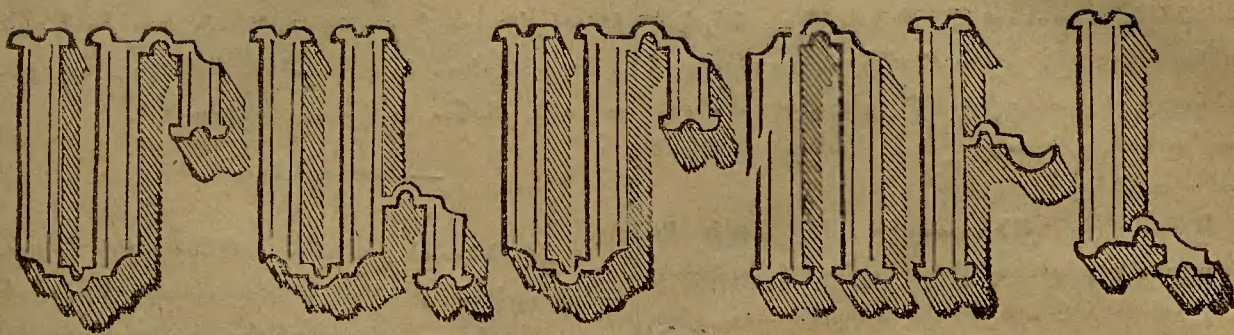

ՀԱՂԷՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

Մանկյ իւրաքանչիւր շրջանի 52 օրինակ է .

Ստորագրութեան տեղն է՝ Պօլիս , Կոստանթնուս խան

Վարի յարի քիւ 7 :

Գարս երրորդի քերթից Տախքը տոնողին վրայ է :

Յորտնին գինը քորապրամ պահեկան կանխիկ

100.

Մէկ քիւր

3

Ծանուցման տողը

3

Անվար անուակ չընդունուի :

Թիւ 604 Ժ . ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ ԺԸ .

1878

ՅՈՒՆԻՍ 17 ՇԱՐԱԹ

ԲՆԵՐԱՅԻ ՎԻՃԱԿԸ

Բերայի թաղն իր դիրքովն և կացութեամբն մայրաքաղաքիս առաջին թաղն է . ուր ամեն ազգաց կարող ընտանիքները կը բնակին , ինչպէս նաև մեր ազգին ձեռնհաս ընտանիքներէն զրեթէ խիստ շատերն հոն հաստատած են իրենց բնակութիւնը . բայց ուշադրութեան արժանի է դիտել թէ յիշեալ թաղին մէջ և ո՛չ մէկ օրինաւոր ազգային վարժարան մը կայ , ուր կանսնաւոր դաստիարակութիւն ըստանան հայազգի երկսեռ պատանիք :

Ի՞նչ է արդեօք ասոր պատճառն ու շարժառիթը . միթէ Բերայի ազգայինք չե՞ն ըլլաւ դար դաստիարակութեան յարդն ու պէտքը . — ընդհակառակն . մանաւանդ թէ այս մասին ցաւ ու գանգատ յայտնող բազմաթիւ անձեր կը ճանչնանք , որ՝ իրբև խմբադիր մեր մասնաւոր ուշադրութիւնն ալ խնդրած են :

Սոյն իրաւացի դանգաժը Թաղ Խորհրդոյ ներկայացած ատեն Կալուածոց Հոգաբարձութիւնը կը ցուցնէ . իսկ երբ ասոր հարցուի պատճառը , թաղային պարտքը մէջ կը բերէ .

Արդարև Բերայի թաղը պարտք ունի , և այս անուրանալի է . սակայն դպրոցներն անխրնամ վիճակի մէջ թողլով թաղը պարտքէ ազատելու միայն ջանալը կրնանք մեր ծառայութիւնն սը համարուիլ :

Ներուի մեղ ըսել թէ մենք այս կարծիքէն չենք :

Այս ընթացքը կը նմանի այն մարդուն որ պարտքէ ազատելու պատճառանօց կենսական պէտքերէ անդամ կը զրկէ իր ընտանիքն ու զաւկները :

Ազգային պարտքերն ուշ կամ կանուխ կը վճարուին . բայց դաստիարակութեան համար կորսուած մէկ վայրկեանն անդամ ան-

դարմանելի կորուստ է մանաւանդ ներկայ ժամանակիս մէջ, յորում մեր ազգը միմիայն բարեկարգ և յառաջագնաց վարժարաններով կրնայ պարծիլ և ապագայի համար իրական յոյսեր տալ:

Մենք ըսել չենք ուզեր թէ Ազգն իր պարտքը վճարելու անկոյժ պէտք է գտնուի, այլ կ'ըսենք թէ պարտուց պատճառաւ իւր դպրոցները պէտք չէ որ անխնամ թողու:

Մէկ կողմէն պարտուց թերհաշիւ վճարած ատեն, միւս կողմէն պէտք է նաև իւր վարժարաններն ալ բարեկարգէ, որպէս զի թէ դաստիարակութիւնն հանրանայ մեր մէջ և թէ ազգասիրութեան ոգին արժարժի, որով ազգը կրնայ մեծամեծ ձեռնարկութիւններ 'ի յանդ հանել:

Ուստի մեր կարծիքն ու առաջարկն այն է որ Բերայի Թաղ. Խորհուրդն ու Կալուածոց Հոգաբարձութիւնը միակամ և միասորհորդ պէտք է որ իրենց պիւտճէին մէջ պարտուց յատկացեալ օտակէն դուստր մը զեղէնով՝ թաղին վարժարանաց բարեկարգութեանն ու յառաջագնացութեանը յատկացնեն, թաղեցւոց աշակցութեանն ու ձեռնառութեանը դիմեն և վերջապէս դաստիարակութեան կենսական ինդրոն համար ամեն միջոց 'ի գործ դնեն, որովք միայն իրենց պաշտօնավարութիւնը կրնան խիստ օգտակար ընծայել և թաղեցւոց համակրութեանն ու յարգանայն իրաւամբ արժանի ըլլալ:

Հրապարակաւ ապա առաջարկը ներկայացնելնուս մեր միակ շարժառիթը թաղեցւոց իրական և կենսական շահն ու օգուտն է, որովհետև ինչպէս ըսինք, Բերայի թաղեցիք գրեթէ շուարած են և չեն դիտեր թէ 'ի նշ ընեն և ո՛ւր գրկեն իրենց զաւկները:

Վերջապէս կը յուսանք որ թէ Պատուարժան Թաղ. Խորհուրդը, թէ Կալուածոց Հոգաբարձութիւնը և թէ Կաթող և ձեռնհաս

թաղեցիք լուրջ ուշադրութեան կ'առնուն այն ամենակարեւոր և կենսական խնդիրը, որ ըստուգիւ մահու և կենաց խնդիր է:

—————▶▶▶▶▶▶▶▶▶▶—————

Հետեւեալը՝ զոր մեր ամենասիրելի Հարազատն զրկած է մեզ 'ի հրատարակութիւն և որ շատ ատուր յիշատակներ կը վարժեցանէ 'ի մեզ, կը փութանք հրատարակել իբրև միութարութիւն մեր կրած կրկնակի վշտացը:

Նաև ճանապարհորդական անտիպ մտայած ուրիշ բանասիրական Բնագիտութիւններ ալ հետզհետէ Մամուլ միջոցաւ պիտի հրատարակուին իրենց ժամանակագրական դասակարգութեամբ:

Կը յուսամք որ այսու՝ հետաքրքիր և քանադէր ընթերցողաց գուրդաքեայ ծառայութիւն մը մատուցած կ'ըլլանք:

25 Մարտ 1878 ՉԼԵՒԻԱ

ԺԱ. ԹՂԹԱՅՈՒԹԻԻՆ

ԱՌ

ՎՇՏԱԿԻՐ ՀԱՐԱԶԱՏՆ ԻՄ

Պ. Գ. Յ. ԱՅՎԱԶԱՆ

Պանդխտութեան մէջ խիստ շուտ կը հասնի գուժկանը:

Սի-խաւերը՝ ո՛ւր փութանակի չէ տաւածուած . . .

Արդէն լրաթերթերը չկարդացած, բարեկամներէս մէկը՝ տխրագիծ և սրտազդեցիկ նամակաւ մը հիւժեալ-Հարմեկիւ մահը ինձ դուժած էր . . .

Մինչդեռ գժրաղ Մկրտիչ-Դարեգինիս տարածած մահու ընէն ետքը, մեր ընտանեաց հետզհետէ ըրած անրուժիլ կորուսաներուն նկատմամբ հաղիւ ուրեք կրցեր էի պատահիւ մը՝ սրտազին հառաջանքներս ամփոփելով յետադարձ սրտայոյզ երկտոյտ տալանդները յօրինել:

Ի ՅԱՅԱՆ

ՎԱՂԱՆՈՐՈՅ ՍԻՐԵԼԵԱՅ

Ի ԶԱՐ

Այս վիմիս տակ անդորր հանգչի,
 Զուարթուն սղեակ յամբիժ մարմնի.
 Ինք 'ի յերկինս, համբաւն յաշխարհ
 Սէրն յամեն սիրտ, անունն Ի ԶԱՐ,

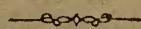
ՀՈՒՓԱՍԻՄԷ

Դրախտի արևն ըղբս հանճար
 Դո՛ր իմ վառեց երկնամրկար.
 Արամատաղին չիրմիդ 'ի ծիր
 Որբ սիրաք ու Արհեստ կան ծնրադիր...

ՎԵՐԺԵՆԻԿ

Քնքուշ տառարակդ իմ վերդինէ,
 Հոգիս ըղբեզ միշտ կ'երաղէ.
 Փայլեցար սրահ մ'ու անհետ եղար
 Հիմայ Քեզ բարձ է այս ցուրտ քար:

Եւ ահա՛ այսօր կ'ուզամ արտասուա-
 թաւմ հեռակայ կայութեանս մէջ, Զեր ա-
 ռաքինի ամուսնոյն վաշտաքցիկ գերեզմանն
 ալ թրջելու:

Գերեզմանը՝ խորհրդաւոր փառատարան մ'է,
 առաքինոյն արարքք 'ի վեր հանելու, գործ-
 քերը՝ անմահացնելու:

Երանի՛ անոր՝ որ աննշան յաշխարհ կ'ու-
 զայ, և նշանաւոր աշխարհէս կը հեռանայ:

Տիկին Ռօզա Գ. Այվազեան, առաքինու-
 թեան օրինակ մ'էր, որ կեր-ցաւով մը՝ իւր
 կենաց ծիրը կարճեց:

Սակայն աշխարհի վրայ իրեն բարեմաւ-

նութեանց հանդէսներէն զատ՝ յիշատակ մը
 թողուց. քառամենի որբ զաւակ մը, Արմա-
 նակ-Յակոբիկը...

Գիտեմ Եղբայր, բնաւ չժպտեցաւ Հի-
 մէն Զեր վրայ...

Բայց դարձեալ մի՛ սղար:

Լալօնք չեն յարուցաներ մեռեալ մը:

Գերեզմանինը՝ պէտք է գերեզմանինը ըլ-
 լայ:

Եւ ո՞վ ըսաւ որ այս կեանքը, այս վա-
 յելքը սղատանական չեն:

Աստեաց հաճոյքը անյադարար ծծող
 սուրբանուհիներն անգամ այն մասին Սկեպ-
 տիկեան չեն...

Ամենայն ինչ ոչնչութիւն. Ամենայն ինչ
 ունայնութիւն:

Մի՛ տխրիր:

Զափաւորէ՛ Գու միշտդ:

Յիշէ՛ որ, երկու եղբայր՝ այն ատեն ըն-
 տանեկանութեան նկատմամբ դժբաղդ ճակա-
 տադրի մը ենթարկուեցանք, երբ ՅՅին Պօլ-
 սոյ համաճարակ հիւանդութիւնը եկաւ, և
 մեր սիրելի մայրը՝ մեր գրկերէն յափշտակեց:

Արդէն 'ի հօրէ սրբ մնացած էինք, 'ի մե-
 րէ ալ՝ բոլորովին սրբացանք...

Ահա՛ այն օրէն սկսաւ մեր դժբաղդու-
 թեան թուականը:

Հո՛ս կանգ կա՛նուամ...

Սիրտս յուզեալ, հոգիս փղձկեալ է...

Օտար սգաւոր մը մխիթարելու համար
 անգամ գրիչս յառաջ չընթանար:

Վեզուս բերնիս մէջ կը պրկի...

Ո՛ւր մնաց եղբոր մը կորստեանը համար
 սկստեանաց բաւական բաւ գտնել, և հրա-
 տարակը նեղել:

Գրիչս կը լռէ...

Սիւքա թո՛ղ խօսի եղբայր...

սղակից հարազատդ

Ա. Յ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Ս. Էջմիածնի Արարատ ամսագիրին մէջէն հետեւեալը կը քաղեմք .

« Երէկ — ի 29ն Ապրիլ ամսոյս — Ս. Էջմիածին և սորին գահակալ Վեհ. Հայրապետ Տ. Տ. Գէորգ. Կաթողիկոս Ազգիս՝ Արեգակնափայլ Նաթէտտին Շահի Պարսկաստանեայց թագաւորին այցելութիւնը ընդունելոյ պատիւը ունեցան . Նորին Արքայական Մեծութիւնը ի վաղուց հետէ՝ ըզձացած է Հայաստանեայց այս հնադարեան և նուիրական կեդրոնը իւր քարեհաճ այցելութեամբ տեսնել և յարգել . Այս անգամ Արարատեան աշխարհէն և Կովասէն անցանելով դէպ ի Եւրոպա երկրորդ անգամ կատարած ճանապարհորդութեան բարեյարմար առթիւ՝ Երևան եկած միջոցում յատկապէս ի դիմաց Վեհ. Հայրապետի Գեր. Պետրոս Արքեպիսկոպոս Վեհապետեանց, Գեր. Գրիգոր Եպիսկոպոս Մուշեղեանց, Արժ. Աբրահամ վարդապետ պարսկերէնագէտ թարգմանն և Պ. Նիկողայոս Տէր-Յովսէփեանց ի 28ն ամսոյս փութացին Երևան երթալով Նորին Արքայական Մեծութեան դաւաճաւ շնորհաւորել . Եւ ինչպէս կայսերական կառավարութեան կողմանէ հաղորդուած էր Վեհ. Հայրապետի . Նոյնպէս երէկ գրեթէ կէսօրին Արեգ. Շահը Երևանէն մեկնեցաւ այսր ի Ս. Էջմիածին գալոյ համար . Թէ և գարնանային և անձրևային աւուրք էին . սակայն նոյն օրը պարզ և պայծառ եղանակը մեզ ուրախակից եղած էր և հանդիսին չքեղութիւնը քաւեղցրեց . Արքայնադոյն հայրապետի կողմանէ եկեղեցական երեսփոխաններ՝ ինչպէս նաև խուռն բազմութիւն ժողովրդեան պրեթէ կէս ճանապարհէն զիմաւորեցին Նորին Արքայական Մեծութիւնը . Ս. Էջմիածնի արտաքին պարագի հիւսիսային մեծ դրան առջև եկեղեցական վայելուչ հանգիսի և յատուկ պատրաստուած երգով դիմաւորեցաւ նախ և յառաջ համառօտ ուղերձով աղուհացո ներկայացնելով . Զանգակները կհնչէին .

Միևնոյն հանդիսով Տրդատոյ գոնէնո մբաւնելով Պանուցս մէջը՝ Նորին Արքայնութիւն Վեհ. Հայրապետ դիմաւորեց Պարսկականփայլ Շահնշահ արքայն և արժանաւոր յարգանքե բարեմաղթութեամբ շնորհաւորեց զալուստը Վեհարանի ներքին բակում՝ դրօշակադարդից առջևը կանդ առաւ շարուեցաւ եկեղեցական հանդէսը և երգեցողութիւնը շարունակեցաւ մինչև որ Արեգ. Շահը ելաւ ի Վեհարան և հանգստացաւ Հայրապետանոյի պատուաւոր մեծ դահլիճում . Մի քանի ժամ հանգստանալէ և կարևոր մեծարանքները կատարուելէ յետոյ՝ Նորին Արքայական Մեծութիւնը բարեհաճեցաւ այցելել Ս. Տաճարին և Նորաշէն թանգարանայ . և ուշագրութեամբ դիտեց աւան մանր . Յետոյ այցելեց Գէորգեան ճեմարանին . որոյ առջև աշակերտք երգերով դիմաւորեցին զՆորին Մեծութիւն և առաջնորդեցին Հանդիսարան կոչուած մեծ դահլիճը . ուր Նորին Մեծութիւն բազմեցաւ յատուկ դահլ և Սալահանցի մի աշակերտ Պարսկերէն համառօտ մի ուղերձ կարդաց . Դոյզն ինչ հանգստանալով՝ Օգոս. Շահը բարեհաճեցաւ այցելել դասատները՝ մատենադարանը՝ սեղանատունը և ուշագրութեամբ կդիտէր՝ կհետազօտէր և կընթեռնոյր աշխարհագրական տախտակները՝ մուրակայ և այլ կրթական գործիքները՝ վիանդամոյն ինքնին վորձելով . Անձուկ ժամանակամիջոցը լրացած էր . և ընդերեկս Օգոստ. Այցելու Հիւրը Իւր բարձր գահակալութիւնը և շնորհակալութիւնը յայտնելով Վեհ. Հայրապետի մերում . և Նորին Արքութեան ուղեկցութեամբ՝ ողջերթի կանդնած աշակերտայ և երգեցողաց մէջէն անցնելով ճեմարանի վանդակայ առջևի՝ արտաքին մեծ հրապարակում շատաւ կառքը և ընդ համոյն ուղեկցան մեկնեցաւ աստի ի Ս. Էջմիածնէ .

« Նորին Արքայական Մեծութեան ուղեկից էին . Բարձրագատիւ Միրզա Հիւսէին

խան՝ Պետութեան գլխաւոր քարաւաղարն, որ
և սպարապետ, արտաքին և պատերազմական
գործոց առաջին նախարար է. Վսեմ. Ալի
Միրզա խան՝ Եղեւ-ուլ-մուլք, ցեղապետ Ղա-
հարաց, Կնքապետ և այլն. Վսեմ. Ալի Րիզա
խան՝ քեռորդի Շահին. Մեծ. Իպրահիմ Քէիս
և այլն. Մեծ. Քըա Իպրահիմ առաջին սենե-
կապետ և այլն. Վսեմ. Մէյթի-ուլի խան,
քեռորդի Շահին. Մեծ. Միրզա Ալի Նազի
հանդերձապետ. Մեծ. Աղա Րիզա՝ աջակից և
դանձապաշտ. Մեծ. Մուհամմէտ Հաւան խան
զօրավար՝ աջակից և առաջին թարգման. Մեծ.
Մուհամմէտ Ալի խան՝ առաջին դանձապետ.
Մեծ. Զաֆար-ուլի խան. Մեծ. Սօլթան Հիւ-
սէյին Միրզա. Մեծ. Ֆէրրուհ խան. Մեծ.
Ամահամատ Ալի սեղանապետ. Մեծ. Գազդիա
ցի Թօլղան բժշկապետ. Մեծ. Թէյմուր փա-
շա խան զօրավար՝ կառավարիչ Մակուայ. Աբ-
դոյ Միրզա Ահմէտ խան՝ հիւպատոս Ասորա-
խանու. Աբդոյ Միրզա Մահմուտ խան՝ հիւ-
պատոս Տփլիսայ. Աբդոյ Աղա Րիզա. իսկ
Ռուսաց Օգոստափառ՝ Վեհափառ և Բարեխ-
նամ Կայսեր կողմանէ՝ սահմանէն սկսեալ յա-
սուկ պատգամաւոր և ուղեկից էր Վսեմ. Իշ-
խան Մէնշչիկով. Երևանու նահանգապետ
Վսեմ. Բօսլավրէյ զօրավար. Երևանեան բա-
նակին նորոգ հրամանատար Վսեմ. Քեմարով
զօրապետ. Այրուծիոյ հրամանատար Վսեմ. Ա-
միրախովով զօրավար և այլք ևս ուղեկցած
էին. Վեհ. Հայրապետի կողմանէ մինչև Երե-
ւան Քրեդ. Շահի վերադարձին ուղեկցեցան
Քեր. Մկրտիչ Արքեպիսկոպոս Բաբանեանց,
Գեր. Մեսրոպ Եպիսկոպոս Սմբատեանց և
Արթ. Աբրահամ վարդապետ.

«Նորին Արքայական Մեծութիւնը՝ երբ
Ճեմարանէն կմեկնէր՝ 700 յանուն ճեմարանի
և 300 յանուն կարօտելոց՝ ամենը «հազար»
ռուբլի նուիրեց:

Այս վերջին օրերս լրագիրներէն ոմանք
ծանուցին թէ. Ս. Պատրիարքը՝ Քօնկրէին ներ-
կայանալով Հայոց շահերը պաշտպանելու հա-
մար Պէւլին ուխտի երթայ. իսկ միւս կողմէն
գրողներ ալ եղան թէ Հպիտի երթայ.

Մենք այս երկու իրարու հակառակ զը-
րոյցներուն սրը ստոյգ. ըլլալը Հեմք գիտեր.
բայց սա կրնամք հաստատել ըստ Պիղմարքի
կարծեաց որ, երկու շարաթ ալ չտեւէր Քօնկ-
րէն իր նիստերը կ'վերջացնէ. Հետեւաբար ե-
թէ իրօք Ս. Պատրիարքը Պէւլին երթալու
միտք ունէր, պէտք էր որ մինչև հիմայ հոն
գտնուած ըլլար. որովհետեւ ալ ասկէ վերջը
հոն դացողը Քօնկրէի ներկայացուցիչներուն
խաղ-ճնէն անգամ չ'կրնար տեսնել.

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Սա Անդղիական տորմիդին և Ռուսաց
բանակին մէջ վեց ամիսէ ի վեր այնքան դէպ-
քեր անցան և գետ անցնելու վրայ են. որ
եթէ մարդ կամք ընէ. կրնայ ընտիր կատա-
կերգութիւն մը շինելով աշխարհի ծիծաղը
շարժել.

Ասոնք դիտակ ի ձեռին ճեկղմէկ այնքան
զգուշութեամբ կը դիտեն որ՝ օրինակի համար
եթէ Անգղ. տորմիդին ամիրալը գաւաթ մը
պրանտ լիլէ. Թօթլէպէն զօրապետն ալ առ-
դիէն իսկոյն գաւաթ մը վօտկա կը անկէ.
Դարձեալ եթէ Թօթլէպէն զօրապետը քիթը
խնչելու որ ըլլայ. անդին ամիրալն ալ ան-
գամ մը կը թուքնէ. որպէս զի ու է շարժ-
ման մը մասին իրարմէ եւել և կամ պոկոս
բան մը ըրած չըլլան. Իրաւ որ ասոնց գոր-
ծին նէ՝ իսկը նէ՝ ալ միտք կը հասնի.

Մեր այս ըսածը հաստատուելու համար
սա վերջին դէպքերը յառաջ կը բերեմ.

Անդղիական տորմիդը երբ կ'դիպայ աս ջնը

Թնթանալով անհաշիվ թիվեր ընկելու եղանակով, Թովթեպեն ալ ասպին իւր զօրացը կեղծ շարժում մ'ընել առաւ: Հայտէ, քեզ նայի՛մ, Պ. Թովթեպեն, չըլլայ որ ո'ւ է մէկ կէտի մը մէջ սա՛ Անդղիական ասորիքէն վար մնաս:

Նոյնպէս լսելով որ Անդղ. ասորիքէն նը. ւագածուաց խումբ մը շարաթը երեք անգամ Մեծ կիզին ելնելով պիտի նստապէ, Թովթեպեն ալ հրաման ըրեր է որ Ռուս. նուագածուաց խումբ մ'ալ Պէօյլաք-Տէրէի մէջ շարաթը երեք անգամ նստապէ: Այս մասին ի գիմաց Պէօյլաք-Տէրէի և կիզեաց բնակիչներուն շնորհակալութիւն յայտնելով հանգերձ Թովթեպեն զօրապետին և ամիրալ Հօրնպիի կառավարեմք որ մեզ ալ չմոռնալով, նուագածուաց խումբ մ'ալ Ռերա խրկեն դոնէ շարաթը անգամ մը, որոյ մասին մեր շնորհակալքը կը յայտնեմք կանխաւ:

Վերջապէս, Անդղիացիք որոնք Մեծ կիզի մէջ շարուած վերվար կը պտըտին, այնտեղուանքը ռուսական սպայ և կամ զօրք մը տեսնելուն պէս հետևեալ օրը առանց ժամանակ անցնելու իրենց կողմանէ ալ Անդղիացի զօրք մը և կամ սպայ մը կը խրկեն եզեր Ս.Յ.—Սիմէֆոննո:

Աստուած հէմէն ասոնց շնորհք, մեզի ալ համբերութիւն տայ:

Դպրոցի մը մէջ, աշխարհագրութեան դասի ատեն.

— Մօ՛, Անտիկ, Բարեւրնի աշտարակը որ երկրին մէջ է:

— Պէրլինի մէջ է:

— Մօ՛, էլա, հրեշտակ, մեզք որ այսչափ ասանէ աշխարհագրութեան գաս կառնա և գեռ. Բարեւրնի աշտարակին որ կողմաւոր չես դիտեր, աղէկ մտածէ տէ անանկ ըսէ, աս դրուցածդ խաւ էր:

— Ի՛նչ միտի, հիմա ասին մարդ գիտէ որ նոր Բարեւրնի Պէրլինի մէջ է:

— Եղա՛ւ այդ անպիտան, չկարդայի՛ր գառազրքիդ մէջ որ Բարեւրնի աշտարակը Ասորիստանի մէջ է:

— Այո՛, ես ալ դիտեմ որ առաջ Բարեւրնի Ասորիստանի մէջ էր. բայց հիմա Պէրլին փոխադրուեցաւ. Չես հաւատար նէ՛ կարգա՛ լրագիրները, ան ատեն կը տեսնեա քի սա՛ Բօնկրէ ըսածնուն մէջ քանի՛ հազար չէ շիտ մարդ կայ, իրաւ որ երբոր Աստուած զայրանալով մարդոց լեղուները խառնակեց այսչափ աղդ չկար հոն: Նայէ՛ ըսեմ, քանի տեսակ աղդ կայ, Անդղիացի, Գաղղիացի, Իտալացի, Ռուսիացի, Գերմանացի, Աւստրիացի, Տաճիկ, Յայն, Սըրպ, Գարապաղ, Բուսնի, Պուրկար, Հայ, Հերսէք, Պօնա, Պարսիկ, Հրեայ:

— Է՛յ, է՛յ հասկցայ, ապրիւ, գնա տեղըդ նստէ:

— Մանուկ աղա, Թահախտարընըդ կէջէն կիւն տէնիդէ՛ մի տուշմիւշ:

— Էվէթ, պէրէքեթի վերին օրաս պուրնան քայլըքլարա քի տէրագապ չըբարձրլար:

— Իւտիւնտէ փարա մարա վարմըյըտը:

— Նէ՛ տեմէք քըրք էլի պին զուրալ գատար, հէլէ քի դայմէիաի, էկէք պաշգափարա օլայըտը տէրագապ չէօքըր իտի:

— Հէլէ նէ իտէ, քայմէնին պիր էյլիլինի կէօրտիւք:

Դատարանի մը մէջ դատաւորը դատախազին կը հարցնէ,

— Է՛յ, պահա ըսելիք մը ունի՞ս:

— Այո՛:

— Ի՛նչ է նայինք:

— Չըլէնիլը լիցաւ տուհա, ես այս տարի չիլէնի մը բերանս չըլի:

— Իշտանդ գալ տարուան պահէ:

— Ափերիմ մուշու Բօլ, պիզտէ սիզի
ատամ սանաքը տա շու արրմ սէնտէ քալաքն
տէտիք, ատէթ պէօյլէ մի, սանքի պիլիսին
քի ալէմէ չաւ էթ աէտիք:

— Հէ՛ եա, տույմա՛տըն մը, քօնֆէրանս
տա սրբոսն օլտնաքտը ամմա քազէթալար օ.
նուն թէլէկրաթիլարըլըլտ տօլուհօր:

— Սօղուրանու շունուն տառասընըալտա
պիր օքիայ հօղուրտ վէր, եալաշ քիաաէյի
տէվիթէճէքսին ծօ, պու նէ՛ պիշիմ թէլրազի
թու թմաք ալը:

— Մօրէ տարմաեօր նէ եարայլմ:

— Վայ պաշլնա՛ տահա պիր թէրազիյի
խտարէ էտէմէեօրսըն մէմէքէթինիզի նաարլ
խաարէ էտէճէքսինիզ:

— Զէնար աղայ աքշամ հանկը վարօռ-
տայլալընը:

— Սու օլ ախպար 12 յէ քալտըք կիւն
հալ պիրաէ Քատը քէօյիւնէ կէլէ պիլալը:

— Սէպէպի նէ՛:

— Մաքինանին ինատը թու թմուշ, թօռ-
նիտան ալմազ, կինէ Սլահ րազի օլտուն հաւ-
քէօյիւն 2 նոմէրօ վաքօւրնա պիր մըքտար
թօռնիստան ալտըքտա իշիմիզի կէօրաիւք:

— Մնտա բէք իառիքրազ իտէճէք քա-
տար քուտրէթ եօղ ամմա նա՛սըլ օլմուշ:

— Եօք ախպար էօտիւնն ալտըք, եարըն
օպիր կիւն աէ՛ պիզիմ թօռնիստանալարմըզըն
քօքօնըն կիւնլէրի տիր:

— Աման մուշու էֆիյէն շու՛ բալթօլարը-
նըլ բէք սուք շէյ օլմուշ ատամըն սիճիլինէ
տօքանըլ, թըպիլը շարկալը առադանըլտրա
տէօնմիլիւն:

— Պաքսանա սիզին ֆիտանըլարընըլ բէք
շիլին շէյ օլմուշ, թըպիլը բիլիլիլիլիլին շալ-

վարընա տէօնմիւշ, սալքըմ՝ սաշաք:

Տօքթօրնեքուն հիւանդ նայած օրերնին
վարը սպասող հիւանդներուն վիճակը:

— Տահա շատ պիտի պէքլէյիմ, կիթ-
նայի նէ չօճուիս հեա կաւնէի:

— Քանի՞ նօմէրօ է քուկինդ:

— Չիյտեմ քի, թուզթ մը տուին ծառ-
քըս ամա վէյ է ի՛նչ է:

— Երեք հոգի տահա կայ անկէ ետքը
սքրան քուկդ է:

— Էյ տաքրիս մնա, առ քօվիս կէնճին
նօմլրօն քանի՛ է:

— Աննք ինչո՞ւ պէտք է, րոտա կէլէ
մէյմէկ բան կուտա ծառվընին պէքլէյէ ս-
պէքլէյէ:

— Տօքթօռ պունտա՛ մը:

— Էվէթ հաստա վար եանընտա:

— Քուզըմ շու լէշէթայը կէօթլաբիւն
կէօթթէրի՛ պիր եանըլըլըք օլմատըն:

— Մէկ երկու վայրկեան կանցնէ:

— Պուլուրըն սիզի իաաէեօր:

— Աճապա նէ՛ քէֆսիզիք տիր քի պու
դատար տիլաթ էտիյօր:

— Սէն նէ՛ սէօյլէյօրսըն սանաքն քի
վէրաիյի բէշէթամըլըլար, օնլուք քէհաալը
ուստալըքլա էլինէ սըքըշտըլտը շարուճաք ի-
շինի սիթիլտի, սէն պէքլէ քի սըրա կէլսին:

— Զաւաիս քէղի քանի մը զուրուշ կու-
տամ ինծի սահաթ մը առաջ ներս խօթէիլ:

— Հիշ անանկ բան կըլլայ, ետքը աօք-
թօռ խմանայ նէ հալէս կըլլամ:

— Հէ, մնաօր մարդու պան չեմ ըսեր:
պիլըրսին քօքօնա նէ տէօրըմ, պիր դաշ
քուրուշ վէրէյիմ շու քայլըմ պիր շէյրէք
քէհաթ վէրէյիմ թէք պէնի շաքուք իշերի
սօքսուն:

— Պաէ քայմէնա, քէլօ վէռիլտումա
պիւ օնլուք քայմէի:

— Հայտէ այօղուլ հայտէ, հէրմիդտէ

վերիքիդ, պապսանա էմպիքլի քառն աճ ա-
ճնա սապահ նամաղընտան պերի պէքլէյօրըմ:

— Քուզում օրդաի պուտ մը ճուր, դա-
ւակս մարեցաւ:

— Քատուն, պէօյլէ պայլըլըր խույո՞ւ մը
վար:

— Խոյըր հանւմըքըմ, պիր շէյ ետիր-
մէտէն կէթիրտիմ քի միտէսի պօշ օլաուն տէ-
յի, քիմ պլիլըր պու գատար պէքլէնէճէյի-
միդի:

— Ինծի նայէ աղաս, նօէպէթս մարդու
շիտաս, երթում իրիֆուան կերակուրս վրայ
դնեմտէ կամ:

— Չարսիս եկու ետքը չեմ խառնըվիր:

— Այ օղուլ, պու կէլէն աօղրու եօ-
քարը չըքըպ պաքտըրըպ տէօնիւնօրըար, նէ՞
հէնկեամտըր պիղտէ աղնայարմ, եօք էկէր
քընաֆէթնիդ իչլին իսէ պիզտէ աղնայարմ:

— Էյ հիմա՝ կիտես կոր ադ, շինտի
բաղպէթ կիւղէլ իլէ զէնկիլնէ տիր:

— Կիլմէս աղա պարէ սէն կիթ, թիւ-
քեան դարայլ քալմասըն սահաթ Տէ վարտը:

— Պունտան օղրա թիւքեան մը քալըր
թէզկեահ մը, ահաղըմըլա կէթիրտէլտիք չօք
էհլէն օլաճաղըմըլ:

— Սանա տէտիմ քի աղչամտան կիթ
նօմէրօ ալ:

— Ալմըլըն նէ՝ ֆայաս, կէ՞օրմէյօրմը-
քըն նօմէրօսըլըր պիզտէն էվէլ իչլէրինի
կէօրտիւլէր, նէ՞ արտարը աքլըմ էրմէտի:

— Աղա ուր կերթաք տահա ձեր նօմե-
րօյին սըրան չեկաւ:

— Նօմէրօդ անիծիմ հէրիֆ, շմէնտիֆէր
տի նստիմ ուր նօմէրադ տի նայիս փարայիս
նայել տի տամ:

— Աղէկ տմա՝ սըրան չալըրվիր:

— Աս քու ըսածիդ ուր նայիմ իսէնը,
տի մեռնիմ հապա թէ սըրաս տի դայ:

— Սէն նէ սէօյլէնօրըլն պաղլըրիհան:

— Նէ սօյլէյում, վէրտին 9 նօմէրօօ
օլտի եուզ տաամ քի ելթտի, աօքսան սէնէ
առլէճէք մի պու:

— Ախպար չորեքշաբթի ուրբաթ կըլլայ
նէ առ տունը նայ նահապետին կէմին կըդառ-
նայ, սա նայէ ամեն թիւուլիսին կայ, ո՞ր
մէկին խօսք հաակընեմ:

Գուն գործդ նայէ, ուրկէ առլէճէք ել-
լայ նէ առաջ ան քչէ:

ՊԱՏՆԵՐՀԱՆ ԵՒ ԳԾԱԳՐԻԶ

Մեծապատիւ Տեղաւոր Էֆէնտի Լիքսէր-
ճիեան, իւր գործարանը և տունը փոխադ-
րած է, Թագսիմ, Թալիմհանէին դիմացը Վա-
խտէ չեշմէսի փողոց Թիւ 53:

Ձմեքը տեսնել ուղղը ամեն օր կէս օ-
րէն առաջ կընայ դանել:

ԵՒԹՔ ՄԱՆՔԻՆՔ

Ի ՄԻԶԵՐԿՐԱԿԱՆԷ

ԵՐԿԱՍԻՐԵԱՅ

ՀԱՄԱՅՆԱԿ Ծ. Վ. ԴԻՄԱՍՏԵԱՆ

Օժանդակութեամբ

Կաղլիպէկեան եղբայր Հարազատաց

Այս գիրքն կ'գտնուի Հոյատոմեայ Տարաւն
Ե՛ն, Գարաի և Մօյր Եկեղեցեայ բանկոյլը և Պօշ-
տայ Հայ գրախճատաց բով ի դին կէս մէճիտ: —
Գաւտաց մէջ պէտք ունեցողները, մեր Գործակա-
լաց միջոցաւ ալ կրնան ստանալ՝ ստակը կանխիկ
վճարելով:

ԽԱՐԱԳԻՐ ՏԵՐԵՆ

ԴԷՈՐԴ Յ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ

4. ԳՕԼԻՑ ՄԵՆ ՆԱՐ ԻՅՆ ՎԵՐԻ ԵԱՐ ԳՅԱՅԵՐԷ ԲԱՒ 10